

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SECO)

KARACADAĞ

2A Kapsamında

Sosyal Girişimcilik Merkezleri ve Geçim Kaynağı Tesisleri
Önceliklendirme ve İhtiyaç Analizi

Mart 2024

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	2
GİRİŞ	4
BİLEŞEN 2 GEÇİM KAYNAĞI TESİSLERİ SAHA ZİYARETLERİ	4
1. Genel Mevcut Durum, İhtiyaç-Sorunlar ve Ekonomik Çeşitlendirme	12
2. İsteklere Yönelik Çözüm Örnekleri	15
3. Örnek Teşkil edebilecek Programlar	16

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

YÖNETİCİ ÖZETİ

SEECO projesi Bileşen 2 kapsamında yetkililer ve odak gruplarla konuşmalar SEECO programının tanıtımı, amacı , hedef kitlesi ile ziyaret sebebinin açıklanması ile başlanmıştır. Görüşmelerde, sosyal girişimcilik ve geçim kaynağı tesisleri açısından bölgenin nasıl değerlendirildiği, mevcutta neler yapıldığı, potansiyel gelişim alanları ve faaliyeti süren çalışmalarda büyüme-kapasite artışı gerçekleştirilebilecek alanların tespiti üzerinde durulmuştur. Bölgelerin yerel ekonomik değerleri yanı sıra sosyal ve kültürel dinamikleri, ev sahibi ve misafir topluluklar arasındaki iletişim, sorunlar ve uyum konuları araştırılmıştır.

Açık çağrıya çıkılmadan önce, bölgenin kurumlar üzerinden ihtiyaçlarını belirlediğimiz görüşmeler 15 Ocak -1 Şubat 2024 tarihleri arasında gerçekleşmiştir. Görüşmelerde hem Şanlıurfa hem de Diyarbakır illerinde toplam **46 kurum**, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ziyaret edilerek yereldeki istek ve ihtiyaçlar, sosyal davranış ve alışkanlıklar, kültürel düşünce ve tutumlarla ilgili görüş alınmıştır.

Yetkililer ve odak gruplarla konuşmalar SEECO programının tanıtımı, amacı , hedef kitlesi ile ziyaret sebebinin açıklanması ile başlanmıştır. Görüşmelerde, sosyal girişimcilik ve geçim kaynağı tesisleri açısından bölgenin nasıl değerlendirildiği, mevcutta neler yapıldığı, potansiyel gelişim alanları ve faaliyeti süren çalışmalarda büyüme-kapasite artışı gerçekleştirilebilecek alanların tespiti üzerinde durulmuştur. Bölgelerin yerel ekonomik değerleri yanı sıra sosyal ve kültürel dinamikleri, ev sahibi ve misafir topluluklar arasındaki iletişim, sorunlar ve uyum konuları araştırılmıştır.

Görüşme öncesinden yarı yapılandırılmış anket formları hazırlanmış ve öğrenilmek istenen temel konular yanında katılımcıların özgürce ihtiyaç ve isteklerini dile getirebilecekleri alan sağlanmıştır. Tüm görüşmelerin kısa bir süre içinde gerçekleşmesi, ilçelerin birbirinden uzak oluşu, odak gruba ulaşmada zorluk, bazı katılımcıların dil hakimiyetindeki bariyer yöntemin kısıtlı unsurlarını olmuştur. Ancak görüşmelerden hedeflenen şekilde sorulara net, samimi ve yapıcı yanıtlar elde edilmiş ve bu raporun içinde toplanan tüm veriler analiz edilerek kullanılmıştır.

Geçim kaynağı tesisleri olarak kurgulanan ortak üretim alanı ve sosyal girişimcilik merkezlerinin bölge için önemini vurgulayan kritik faktörleri içermektedir. Bölgenin, özellikle belli birkaç sektöre (tarım ve tekstil gibi) bağımlı olduğu, bu nedenlerle ekonomik kısıtlamalarla karşı karşıya geldiği, aynı zamanda yeterince kullanılmayıp atıl durumda olan altyapıların varlığını, merkezlerde üretilecek ürünlerin satışı için çeşitli satış kanallarının yaratılmasına, kadınlar ve gençler için daha kapsayıcı fırsatlara duyulan ihtiyaç olduğunu desteklemektedir.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

Bu ihtiyaçlar aşağıdaki başlıklarla rapor içinde detaylandırılmıştır.

- Kadınların Ekonomik Hayata Katkılarının Sınırlı Kalması
- Genç Nüfusun Ekonomiye ve Sosyal Hayata Katılımındaki bariyerleri
- Tanıtım ve Pazara Ulaşım Zorluğu
- Mevcut Altyapının Kullanılması ve Güçlendirilmesi Gerekliliği
- Ekonomik eşitlendirme İhtiyacı
- Topuluklar arası Kültürel Uyum ve İletişimin Geliştirilmesi
- Sürdürülebilirliğin Sağlanması

Planlanacak olan geçim kaynağı merkezlerinin ,

- Dezavantajlı grupların kapasitesinin ve istihdam edilebilirliğinin artırılmasına yönelik tesislerin olması;
- Gelecek vadeden girişimcilere ve işletmelere eğitim, mentorluk ve kaynaklar sağlayarak, iş yaratmayı ve yerel işletmelerin büyümesini teşvik etmesi;
- Gençlere mesleki eğitim, ders dışı etkinlikler ve sosyalleşme alanları sağlayarak bölgenin ekonomik güçlenmesine katkı sağlayan yapıda ve donanımda olması beklenmektedir.

Raporda Karacadağ bölgesinin genel önceliklendirme ve ihtiyaçları yazıldığı gibi ilçe bazlı görüşmelerde çıkan veriler de görüşme raporlarında detaylı olarak belirtilmiştir. Raporda ayrıca isteklere yönelik çözüm örnekleri ile örnek teşkil edebilecek programlara detaylı olarak yer verilmiştir.

Bu rapor kapsamındaki veriler kullanılarak karar vericilerin özellikle ilçelere dönük geçim kaynağı tesisi ihtiyacını daha somut bir şekilde tespit etmeleri ve faydalancı talepleri ile uyumlu şekilde etkin kararlar alması hedeflenmiştir.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

GİRİŞ

Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SEECO), Avrupa Birliği FRIT Mali Yardım fonlarının desteğiyle Dünya Bankası ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütölmektedir. Bu proje, Türkiye'nin hedef bölgelerinde sosyal girişimciliği teşvik ederek kadınların ve gençlerin geçim durumlarını iyileştirmeyi ve sosyal uyuma katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Projenin öncelikli hedefi misafir ve ev sahibi topluluklardaki kadın ve gençlerin, geçim olanaklarını iyileştirmek amacıyla yerel ihtiyaçlar ve öncelikler doğrultusunda gelir getirici faaliyetlerde bulunmalarına yönelik kapasite geliştirme ve ortak üretim alanlarının oluşturulmasıdır.

BİLEŞEN 2 GEÇİM KAYNAĞI TESİSLERİ SAHA ZİYARETLERİ

Öncelikli hedef kitle yararlanıcılara yönelik kurulacak sosyal girişimcilik ve geçim kaynağı tesislerinin ihtiyaç ve potansiyellerini anlamak üzere Şanlıurfa ve Diyarbakır illeri kapsamında yerel yönetim, kurum, kuruluşlarla görüşmeler düzenlenmiş misafir ve ev sahibi topluluklarla odak görüşmeleri yapılmıştır.

15 Ocak -1 Şubat 2024 içerisinde yapılan görüşmelerde toplam 46 kurum, kuruluş ziyaret edilerek yereldeki istek ve ihtiyaçlar, sosyal davranış ve alışkanlıklar, kültürel düşünce ve tutumlarla ilgili görüş alınmıştır. İl bazında ziyaret edilen yerler aşağıda verilmiştir.

Tablo 1 : İl Bazında Ziyaret Edilen Kurumlar

İL	#	İlçe	Kurum
Şanlıurfa	1	Eyyübiye	Hayata Destek Derneği
	2	Birecik	Birecik Kaymakamlığı
	3	Birecik	Birecik ADEM
	4	Suruç	Suruç Belediyesi
	5	Eyyübiye	Şanlıurfa OSB
	6	Hilvan	Hilvan Belediyesi
	7	Bozava	Bozova Belediyesi
	8	Haliliye	Şanlıurfa Valiliği
	9	Harran	Harran ADEM
	10	Akçakale	Akçakale Belediyesi
	11	Eyyübiye	Harran Üni. Teknokent
	12	Eyyübiye	Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası
	13	Haliliye	Hayata Destek Derneği / Happy Makers grubu
	14	Haliliye	Yerelden Kalkınma Derneği
	15	Haliliye	STEM Milli Eğitim Ar-Ge Ekibi

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

	16	Haliliye	Kızılay Toplum Merkezi
	17	Eyyübiye	Eyyübiye Belediyesi
	18	Karaköprü	Karaköprü Belediyesi
	19	Viranşehir	Viranşehir Belediyesi
	20	Siverek	Siverek Belediyesi
Diyarbakır	1	Eğil	Eğil Kaymakamlığı- Belediye Başkanlığı
	2	Eğil	Eğil Tarım İlçe Müdürlüğü
	3	Eğil	Eğil Halk Eğitim Merkezi Giyim Kursları
	4	Çermik	Çermik kaymakamlığı
	5	Ergani	Ergani Belediyesi
	6	Ergani	Aile Destek Merkezi 1.Şube (ADEM)
	7	Merkez	Dicle üniversitesi Kadın Araştırmaları Merkezi DÜKSAM
	8	Sur	Hayata Destek Derneği
	9	Merkez	Diyarbakır Adliyesi Denetimli Serbestlik Müdürlüğü
	10	Sur	Sur Belediyesi
	11	Merkez	Dicle Üniversitesi Teknopark
	12	Merkez	Hevsel Kooperatifi
	13	Merkez	Ticaret İl Müdürlüğü - Kooperatiflerden sorumlu
	14	Merkez	Dicle Üniversitesi Rektörlüğü
	15	Yenişehir	Yenişehir belediyesi
	16	Merkez	DESOB-Esnaf ve Sanatkarlar Odası
	17	Kulp	Kulp Kaymakamlığı / Kulp Kooperatifi 2 adet
	18	Kulp	Kulp İlçe Tarım Müdürlüğü
	18	Merkez	Büyükşehir Belediyesi
	20	Diyarbakır	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
	21	Diyarbakır	Milli Eğitim İl Müdürlüğü
	22	Merkez	Tekstil ihtisas OSB
	23	Merkez	Yaytaş OSB
	24	Merkez	Kınalı Eller Derneği
	25	Merkez	Ticaret Borsası
	26	Merkez	Ticaret ve Sanayi Odası

Şanlıurfa ve Diyarbakır il merkez ve belli başlı ilçelerinde toplam 20 ilçede 46 farklı randevu alınarak görüşülmüştür. Her iki il merkezinde başta Valilikler olmak üzere, Üniversite rektörlükleri, Üniversitede kadın ve gençlere yönelik proje potansiyeli olan birimler, Ticaret ve Sanayi Odaları , Ticaret Borsası, Organize Sanayi Yönetimlerinden randevu alınmıştır. Ziyaret edilen ilçelerde öncelikle en yetkili kurumlar ziyaret edilerek SEECO projesi ve projenin alt bileşenleri hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra ilçede kadın ve gençlere yönelik faaliyetler yürüten kadın merkezleri, tarım müdürlükleri ve varsa o ilçenin ekonomisine katkısı olan kooperatif ve iktisadi teşebbüslerle görüşülmüştür. Görüşme yapılan kurumlar projeye katkısı

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

olacağını dűşündükleri farklı birimleri ve yetkilileri işaret ettiklerinde bu kurumlara da hızlıca irtibat kurularak gidilmiştir.

Randevular öncesinde mümkün olan yerlerde ‘‘Odak Grup Görüşmeleri’’ planlanmıştır. Gidilen bölgede benzer faaliyetlerde katılımcı olan kursiyer, eğitmen, proje yöneticileri veya çalışanlarından oluşan 4-5 kişilik gruplarla yaklaşık bir saat süren grup mülakatlar yapılmıştır. Görüşme öncesinden yarı yapılandırılmış anket formları hazırlanmış ve öğrenilmek istenen temel konular yanında katılımcıların özgürce ihtiyaç ve isteklerini dile getirebilecekleri alan sağlanmıştır. Tüm görüşmelerin kısa bir süre içinde gerçekleşmesi, ilçelerin birbirinden uzak oluşu, odak gruba ulaşmada zorluk, bazı katılımcıların dil hakimiyetindeki bariyer yöntemin kısıtlı unsurlarını olmuştur. Ancak görüşmelerden hedeflenen şekilde sorulara net, samimi ve yapıcı yanıtlar elde edilmiş ve bu raporun içinde toplanan tüm veriler analiz edilerek kullanılmıştır. ‘‘Odak Grup Görüşme Soru Seti’’ Ek 1 de verilmiştir.

Kapsamlı görüşmeler ve tartışmalarla ortaya konulan bu raporun detaylı görüşme notlarının şanlıurfa bölgesinde yapılan görüşme notları Ek .2 ve Diyarbakır bölgesinde yapılan görüşme notlarının detaylarını Ek 3 de bulunmaktadır.

şanlıurfa görüşmelerinde katılımcıların dağılımları ve önemli noktalar Tablo 2 de gösterilmiştir.

Tablo 2: şanlıurfa ili ve ilçelerinde yapılan ziyaretlerin katılımcı profili ve bölgede ne çıkan konular

Tarih	Kurum	Katılımcı Sayısı	Kadın	Erkek	Genç (18-29)	Ev sahibi	Misafir	nemli Noktalar
15.01.2024	Hayata Destek Derneği	5	3	2	0	5	0	Eğitim, altyapı kadar psikososyal destek sağlamanın önemini vurguladılar.
16.01.2024	Birecik Kaymakamlığı	3	1	2	3	3	0	Kaymakamlık ve Belediye iş birliği bünyesinde ili köfte /ara sıcak tesisi üzerine kurulmak istenen tesis ve tekstil atölyesi üzerine konuşuldu.
16.01.2024	Birecik ADEM	7	7	0	6	7	0	Buldukları bölgede kadınların yeteneklerinden söz edildi ama bunu dışarıya nasıl taşıyacaklarını bilmedikleri; kendi işlerini yapma, birlikte üretmek ile ilgili motivasyon gözlemlenmiştir.
16.01.2024	Suruç Belediyesi	2	0	2	0	2	0	Genç işsizliğinin ele alınması, planlanan geçim merkezleri tarafından sağlanan beceri geliştirme ve istihdam fırsatları yoluyla zlebilecek kritik bir öncelik olmayı sürdürüyor.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

17.01.2024	Şanlıurfa OSB	4	0	4	0	4	0	Mevcut mesleki programlarla iş birliği ve imalat şirketlerinin rekabet gücünü artırmaya odaklanmak gerekliliği vurgulandı. .
17.01.2024	Hilvan Belediyesi	3	1	2	0	3	0	Kurslarda edinilen bilgilerin uygulamalı olarak işlenebileceği ve gelir getirici faaliyete dönüşmesi noktasında vurgulanmıştır.
17.01.2024	Bozova Belediyesi	1	0	1	0	1	0	Bozova'da özellikle sosyal uyumu desteklemeye ve yöre halkının iletişim ve diyalog alanlarının geliştirilmesine yönelik projelerin güçlendirilmesi etkili olacaktır.
17.01.2024	Şanlıurfa Valiliği	4	1	3	0	4	0	Yazılım geliştirme, prototip oluşturma, kültürel ürünler ve gelişen teknolojiler de dahil olmak üzere belirlenen çeşitli fırsatlar, geçim olanaklarının bölgede ekonomik büyümeyi ve yeniliği teşvik etme potansiyelini vurguluyor.
18.01.2024	Harran ADEM	4	4	0	2	4	0	Halk çiftçilik ile uğraşiyor katma değerli bir üretim söz konusu değil. Tarım işçiliği ile eğitimden uzak kalan gençler ve çocukların ihtiyaçlarına yönelik önemli olmaktadır.
18.01.2024	Akçakale Belediyesi	1	0	1	0	1	0	Sanayinin güçlü olmadığı bölge halkının genel olarak tarım ile geçimini sağladığı aktarılmıştır. Kadınların sosyalleşebileceği ve üretebileceği alanlara ihtiyacı olduğu, verilen eğitimlerin bir tesis ile desteklenmesinin fark yaratacağı öne çıkan konular olmuştur.
18.01.2024	Harran Üni. Teknokent	2	0	2	0	2	0	Mevcut toplantı ve ortak salon tesislerinin iyileştirilmesi, potansiyel iş arayanlar için bir eğitim alanı ve üniversite personelinin uzmanlığından yararlanarak bir Eğitimcileri programı üzerinde konuşuldu.
18.01.2024	Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası	1	0	1	1	1	0	Yeni işletmeleri kapsayacak şekilde genişletilmesi, etkili iletişim, kadınların yararlanıcı olarak dahil edilmesine öncelik verilmesi, küçük ölçekli girişimlerle ilgili mentörlük ve ađ oluşturma fırsatlarının sağlanması üzerine konuşuldu.
23.01.2024	Yerelden Kalkınma Derneği	1	0	1	1	1	0	Uyum faaliyetleri, tarım işçiliği, meslek edindirme faaliyetleri gibi birçok konu konuşuldu.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

23.01.2024	Hayata Destek (Happy Makers)	12	11	1	0	0	11	“Happy Makers” bir grup kadının örgütlenmesi ile bir araya gelmiş bilgi ve becerileri ile dikiş ve kuaförlük alanlarında faaliyet gösteriyorlar. Geçici koruma altında olan bu ekibin kadınların iş bilgisi, beceri ve kapasitelerini artıracak, ilgi alanlarına göre ihtiyaç duydukları konularda mentörlük alacak, ulusal ve uluslararası pazarlarla entegrasyonlarını sağlayacak bir merkez olması önem taşıyordu
24.01.2024	STEM Millî Eğitim Ar-Ge Ekibi	4	2	2	3	4	0	STEM gençler odağında kurslar yarışmalar düzenliyor. Uluslararası ve Türkiye geneli yarışmalarda gençlere destek oluyorlar. BTK iş birliği ile kurslar eğitimler düzenleniyor.
24.01.2024	Kızılay Toplum Merkezi	1	1	0	0	1	0	Sosyal uyum çalışmalar, girişimcilik eğitimleri, mentörlük ve danışmanlık destekleri, profesyonel iş ağına ulaşmak ,pazarlama gibi faaliyetler için merkez önemli katkı sağlayacaktır.
30.01.2024	Eyyübiye Belediyesi	4	1	3	0	4	0	Belediye olarak istihdam edilebilirliği arttırmaya yönelik faaliyetler yapılmasının önemi konuşuldu. Bölgede bulunan halk tarım işçiliğine gitmek yerine seraların büyütülerek burada çalışma imkanlarının sunulması üzerine görüşler bildirildi.
30.01.2024	Karaköprü Belediyesi	1	0	1	0	1	0	Meslek edindirme ile ilgili iş kolları faaliyetleri ile gençler arasında meslek öğrenerek ilerde kendi işlerini kurma motivasyonu gözlemlenmiştir.
31.01.2024	Viranşehir Belediyesi	5	3	2	1	5	0	Meslek edindirme ile ilgili ayakkabı ve giyim faaliyetleri ile gelir getirici işler arasında, mesleği öğrenerek ilerde gençlere alan açılabilir ve pazarlama yapabilirler.
31.01.2024	Siverek Belediyesi	3	0	3	0	3	0	Seracılıkla ve turizm ile ilgili projelerin bölgeye katkısı olacağı gözlemlenmiştir. .
	TOPLAM	68	35	33	17	56	11	

Diyarbakır görüşmelerinde katılımcıların dağılımı ve önemli noktalar Tablo 3 de gösterilmiştir.

Tablo 3: Diyarbakır ili ve ilçelerinde yapılan ziyaretlerin Katılımcı profili ve bölgede öne çıkan konular

Tarih	Kurum	Katılımcı Sayısı	Kadın	Erkek	Genç (18-	Ev sahibi	Misafir	Önemli Noktalar
-------	-------	------------------	-------	-------	-----------	-----------	---------	-----------------

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

					29)			
15.01.2024	Eğil Kaymakamlığı - Belediye Başkanlığı	3	2	1	0	3	0	Kadınların ortak mutfak alanında hijyenik ortamda yöresel yemek pişirmeleri, turizm işletmeciliği, (otel-kafe-hizmet sektörü) konularında eğitimler almaları, kadınların mutfakta çalışması, gençlerin sahada yemek servisi ve satışı yapmasına ilişkin tasarlanan proje görüşüldü.
15.01.2024	Eğil Tarmım İlçe Müdürlüğü	3	1	2	0	3	0	Makine ekipmanın zimmetle veya benzer bir model bulunarak çiftçilere kiralanmasının sağlanarak Badem Üretici Birliği ile birlikte kırılan bademin işlenmesi, paketlenmesi, badem ezmesi veya badem şekeri işlenmesine yönelik tasarlanan proje üzerine görüşme sağlandı.
15.01.2024	Eğil Halk Eğitim Merkezi Giyim Kursları	4	4	0	0	4	0	Ürünlerini kendi bireysel çabaları ile etraflarına sattıklarını ve daha fazla dikiş makinesine ihtiyaç olduğunu belirten kadın / gençlerin satış faaliyetlerine ilişkin alternatif çözümler üzerine görüşme gerçekleştirildi.
16.01.2024	Çermik kaymakamlığı	2	1	1	0	2	0	Turizmin geliştirilmesi kapsamında ilçede bulunan kükürtlü su bulunan hamamın yenilenmesi ve etrafında turistik satış yerleri olmasına yönelik tasarlanan projeye ilişkin görüşme gerçekleştirildi.
16.01.2024	Ergani Belediyesi	1	0	1	0	1	0	Belediye Proje Müdürünün Milli Eğitime geçiş programı nedeniyle görüşme ilçede bulunan ADEM etkinliklerine ilişkin gerçekleştirildi.
16.01.2024	Aile Destek Merkezi 1.Şube (ADEM)	2	2	0	0	2	0	İki katlı lokasyonda doğal afet sonrası aktif kullanılmayan giriş katın aktifliğinin sağlanmasına yönelik plan ve projeleri hakkında görüşmeler sağlandı.
17.01.2024	Dicle üniversitesi Kadın Araştırmaları Merkezi DÜKSAM	1	1	0	0	1	0	“Kadın Dostu Dicle Kampüs” olarak isimlendirilen mevcut projelerinin katma değerinin artırılmasına yönelik görüşme gerçekleştirildi.
17.01.2024	Hayata Destek	3	3	0	0	3	0	Mültecilerle ilgili “Temel Hak ve Desteklere Ulaşım” konusundan yola çıkarak gerek devam eden ve gerekse devam etmesi planlanan mevcut projeleri

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

								üzerine genel görüşme gerçekleştirildi.
17.01.2024	Diyarbakır Adliyesi Denetimli Serbestlik Müdürlüğü	2	1	1	0	2	0	Cezaevinden serbest kalan ve uyuşturucu bağımlılığı olan gençlerin topluma uyum sağlamaları için kurum içinde sosyal etkileşimi artıracak aktiviteler düzenlenmesi gerektiği üzerine konuşuldu.
18.01.2024	Sur Belediyesi	1	0	1	0	1	0	Yöresel ürünleri (meyve ve sebze) kurutma ve paketlenme tesisi, Yarının Köyleri Projesi Köy ürünlerinin dijital pazarlanması, Süs bitkileri ve tıbbi aromatik bitkiler konusunda süs bitkileri yetiştiriciliği ve Kültür ve Sosyal Yaşam Merkezi projelerine ilişkin görüşme sağlandı.
18.01.2024	Dicle Teknopark	7	3	4	4	7	0	Teknokent lokasyonunda yer alan 76 firmanın çalışma faaliyetlerine ilişkin görüşmeler gerçekleştirildi.
18.01.2024	Hevsel Kooperatifi	5	4	1	2	5	0	Kooperatifin mekansal olarak imkanlarının şu an için kısıtlı olması nedeniyle görüşme SEECO projesi süreçleri hakkında genel olarak kooperatif yetkililerinin bilgilendirmesi yapıldı.
22.01.2024	Ticaret İl Müdürlüğü	1	0	1	0	1	0	İl genelinde bulunan / bulunacak olan toplam 24 kooperatifin çalışmalarına ve mevcut projelerinin hayata geçirilmesine yönelik ihtiyaç alanlarına yönelik görüşme gerçekleştirildi.
22.01.2024	Dicle Üniversitesi Rektör ve Rektör Yrd	5	1	4	0	5	0	Tekstil atölyesinin yeni makine yatırımı ile güçlendirilmesine yönelik tasarlanan projelerine yönelik görüşme sağlandı.
23.01.2024	Yenişehir belediyesi	1	0	1	0	1	0	SEECO Projesi ve süreçleri hakkında genel görüşme yeni çağrı süreçlerine ilişkin bilgilendirme gerçekleştirildi.
23.01.2024	DESOB-Esnaf ve Sanatkarlar Odası	2	0	2	0	2	0	DESOB lokasyonunda yer alan giriş katta yaklaşık 120 m2 bir alanda kadınlara tekstil ve eliş kursları verildiğinden ve buranın yenilenmesine ilişkin planlarına ilişkin görüşme gerçekleştirildi.
23.01.2024	Kulp Kaymakamlığı 1	1	0	1	0	0	0	İlçede gerçekleştirilen ipek böcekçiliği çalışmalarına ilişkin gençlerin genel eğitim ihtiyaçları ve işsizlik oranına ilişkin görüşmeler gerçekleştirildi.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

23.01.2024	Kulplu Kadınlar İpek Dokuma Üretim Kooperatifi	1	1	0	0	0	0	İpekten halı, şal, kravat üretilen kooperatifte imalat atığı olarak iplik kaybına ilişkin sorunları üzerine görüşme gerçekleştirildi.
23.01.2024	Kulp Koza Üreticileri Kooperatifi	1	0	1	0	0	0	İplik boyama ile ilgili makine ekipman desteği başvuruları ifade edilerek taleplerinin gereklilikleri yönünde kooperatif yetkilisinin görüşleri dinlendi.
24.01.2024	Büyükşehir Belediyesi	8	4	4	0	8	0	Toplantıda, SEECO projesinde uygulama farklılıklarının faydalancı kitleye olan etkisi üzerine görüşme yapıldı.
23.01.2024	Kulp İlçe Tarım Müdürlüğü	1	0	1	1	1	0	Toplantıda, bölgede arıcılık faaliyetinin ve sürdürülebilirliği hakkında görüşme yapıldı.
24.01.2024	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	3	0	3	1	3	0	Devlet koruması altında olan muhtaç toplulukların fayda alanlarına ilişkin tasarlanan projeler hakkında görüşme gerçekleştirildi.
25.01.2024	Milli Eğitim İl Müdürlüğü	13	3	10	0	13	0	Milli Eğitim İl Müdürlüğü ve Olgunlaştırma Enstitüsü ile gerçekleştirilen görüşmede Öğretmenlere ve velilere yönelik eğitim merkezleri ve atölyelerin kurulması üzerine planlar tartışıldı.
25.01.2024	Tekstil İhtisas OSB	1	0	1	0	1	0	Başarı hikayesi olarak Ticaret odasından alınan moda tasarım eğitiminden esinlendikleri tekstil faaliyetleri üzerine görüşme gerçekleştirildi.
25.01.2024	Yaytaş OSB	1	0	1	0	1	0	OSB sınırlarında açılımı planlanan otele ilişkin planları ve yeni kurulumu sağlanan konferans salonunun etkinliğine ilişkin görüşmeler gerçekleştirildi.
26.1.2024	Kımalı Eller Derneği	2	1	1	0	2	0	Dernek olarak gerçekleştirmiş oldukları faaliyetlerde lokasyon sorunlarına ilişkin çözüm önerilerine yönelik görüşme gerçekleştirildi.
01.02.2024	Ticaret Borsası	7	1	6	0	7	0	Lokasyonda gerçekleştirilecek sanal gerçeklik laboratuvarının amaç ve hedeflerine etki alanlarına ilişkin görüşme sağlandı.
01.02.2024	Ticaret ve Sanayi Odası	2	1	1	0	2	0	Sanayi mektebi ve gastronomi merkezi alanlarında gerçekleştirilen / gerçekleştirilmesi planlanan projelere ilişkin genel görüşme gerçekleştirildi

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

TOPLA M	84	34	50	8	81	0
--------------------	-----------	-----------	-----------	----------	-----------	----------

İki il toplamında 152 kişi ile görüşülmüştür. Toplamda 69 kişi kadın (%45) olup 25 kişisi (%17) gençtir.

Ek 4 ise ziyaretler sırasında çekilen fotoğraflar yer almaktadır.

1. Genel Mevcut Durum, İhtiyaç-Sorunlar ve Ekonomik Çeşitlendirme

Yetkililer, temsilciler ve odak grup katılımcıları ile yapılan görüşmeler sonucunda yerelde dile getirilen sorun ve ihtiyaçlar aşağıdaki başlıklar altında toplanmıştır:

1.1.Kadınların ekonomik hayata katkılarının sınırlı kalması :

Kadınlar ekonomik hayata hane içindeki ve dışındaki sosyo-kültürel çeşitli olgular nedeniyle yeterli derecede katılım sağlanamamaktadır. Hane içinde okul öncesi çağdaki çocukların ve bakıma muhtaç yaşlıların bulunması, ev içi üstlenmesi gereken sorumluluklar , kadınların ev dışında çalışma saatlerinin kısıtlanmasına ve uzun mesaili işlerin tercih edilmemesine neden olmaktadır. Kadınların evden çalışarak para kazanacak iş modellerini tercih edecekleri ve bu şekilde ekonomik hayata katılmanın daha kolay olduğu aile içinde de buna pek itiraz gelmediği belirtilmiştir. Özellikle kırsal alanda kadınların erkeklerle aynı işyerinde birlikte çalışması hoş karşılanmamak ile birlikte kadınların hava karardıktan sonra işten çıkmaları, ulaşımda uzak mesafeler zorlayıcı unsurlar olmaktadır. Güven unsurunun çok önemli olduğu, çalışılacak işin tanıtılması ve kazançların vurgulanması, kadınlara ve eşlerine güven verilmesi durumunda olumsuz ön yargıların değiştirebileceği belirtilmiştir. Kadınlara yönelik gelir kaynakları olması, eve katkı sunacak ekonomik birikim elde edilmesi durumunda bakış açısının değişeceği yönünde ifadeler elde edilmiştir.

1.2. Genç Nüfusun Ekonomiye ve Sosyal Hayata Katılımındaki Bariyerleri :

Pek çok ilçe ziyaretinde kız çocuklarının okutulmadığı ve çalışmalarına ise sıcak bakılmadığı dile getirilmiştir. Çoğunlukla genç yaşta evlilikler yapılmaktadır. İlçelerde gençler arasında işsizlik oranı yüksektir. Tarım arazi olanlar kendi topraklarında çalışmakta ancak toprağı olmayanlar buldukları bölgede sanayileşme olmadığından göçe zorlanmaktadır. Nüfusunun çoğunu yurtdışına işçi olarak vermiş köy ve ilçelerde gençler halen akrabalık bağlantılarını kullanarak çalışmak için yurtdışına çıkmaktadır. Çoğunlukla gençler meslek sahibi değildir. Mesleki nitelikleri bulunmamakta ve iş piyasasında vasıflı çalışan olarak iş yapmakta zorlanmaktadırlar. Buldukları ilçelerin ekonomisine ait söz gelimi meyve ağacı yetiştiriciliği, seracılık, arıcılık gibi tarımsal faaliyetleri; el emeğine dayanan çıraklık-kalfalık-ustalık süreçlerini içeren zanaatkârlık faaliyetlerini bilmemekte; ayakkabı sanayinde, turizmde ara eleman vasfına sahip olamamaktan ve kendilerine katma değeri olan nitelikli iş imkanı yaratamamaktan bahsedilmektedir. . Gençlerin yaşadıkları yerlerin ekonomisine entegre olacak bölgenin ihtiyacı olan ve ekonomik getiri potansiyeli olan iş kollarında mesleki bilgi ve donanım konusunda yetiştirilmesine ve istihdam edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

İlçelerde yapılan görüşmelerde gençler arasında ekonomik gelir kadar sosyalleşecek alanlara olan ihtiyaçtan da bahsedilmiştir. Bu esasen sadece gençler değil kadınlar arasında da dile getirilen bir taleptir. Özellikle gençler dahil her yaştan kadın gruplarında ev dışında sosyalleşebilmek için kadınlar için oluşturulan merkezlerdeki kurs ve aktivitelere katılımın önemli bir sosyal ihtiyacı karşıladığı belirtilmiştir. Bölgede yaşayan gençlere temel düzeyde sağlanacak sosyalleşme ortamlarının (spor imkanı, çeşitli mesleki ve hobi kursları, kütüphane gibi) gençleri kötü çevre ve zararlı alışkanlıklardan da uzak tutmaya yarayacağı ve madde bağımlılığı, suça bulaşma gibi risk faktörlerini de azaltacağı özellikle bu alanda çalışan kurum-kuruluş yetkilileri tarafından dile getirilmiştir.

1.3 Tanıtım ve Pazara Ulaşım Zorluğu

Ziyaret edilen çeşitli kadın merkezleri, atölyeler ve geçim merkezlerinde emek yoğun üretilen ürünlerin yeterli seviyede satışının gerçekleşmemesi veya çalışanların kendi imkanları ile kısıtlı bir pazar bulmaları ayrı bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha geniş pazarlara ulaşmak ve hatta bölge dışından sipariş almak için kursiyerler ne yapılabileceğini bilmemekte kurum yetkili ve yöneticilerinin ise çabaları sınırlı kalmakta bazen de mevzuatın çizdiği çerçeve ile kısıtlanmaktadır. Sosyal girişimcilik ve geçim kaynağı tesislerinde üretilen el işi ürünler, süsler, çeyiz eşyası, giyim, dokuma gibi ürünlerle kadınların çoğunlukla evde ürettikleri kurutmalık, salça, turşu, konserve ve benzeri gıdaların tanıtılmaya, kooperatif veya iktisadi teşebbüsler vasıtası ile özel sektör ve perakende pazarına sunulmaya ihtiyacı bulunmaktadır. Bazı gelir getirici faaliyetlerde de satışın direk kullanıcıya veya alıcıya ulaşması için satış yerlerinin olmaması ve satış kanallarına ulaşımında zorluk üretim yapılan ürünlerin ve verilen hizmetlerin satışının yapılmasını zorlaştırmaktadır. Gelir getirici faaliyetlerin artması aynı zamanda merkezlerdeki faaliyetlere ilgi ve katılımın artmasına, ev ekonomisine katkı ile meslek edinme konusunda destek sağlayacaktır.

1.4. Mevcut Altyapının Kullanılması ve Güçlendirilmesi Gerekliliği

Görüşmeler sırasında tüm ilçelerin kendi imkan ve programları dahilinde çeşitli kurs merkezleri açtıkları, eğitimler verdikleri, projeler geliştirerek mezunlarına istihdam imkanları yaratmaya çalıştıkları görülmektedir. Bu tesis ve merkezlerden bazılarının başta yaşanan deprem ve sel felaketi nedeniyle güçlendirilmeye, imalat makinelerinin verimlilik ve maliyet açısından yenilenmesine, teçhizat ve ekipmanların genişletilmesine, mevcut alanların genişletilmesi veya yeniden düzenlenmesine, atıl durumdaki atölyelerin ve yeterince kullanılmayan merkezlerin yeniden faaliyete geçirilmesi gibi ihtiyaçlar görülmektedir. Bu tesis ve merkezlerin gelir getirici faaliyetler ve beceri geliştirme programları için yeniden kullanılma potansiyeli bulunmaktadır. Mevcut altyapılardan tamamen toplumun yararına faydalanılabilir. Bu tesisler kırılğan toplulukları ekonomik ve sosyal açıdan güçlendirecek eğitim programları ve üretim faaliyetleri için hizmet verebilirler.

1.5. Ekonomik Çeşitlendirme İhtiyacı

İlçelerde bölgenin süregelen kültür ve alışkanlıkları kapsamında geleneksel ekonominin hakim olduğu görülmektedir. Pek çok yerde birbirine benzer kurslar açılmakta ve benzer el emeği ürünler çıkmaktadır. Mevcut ürünlerin rekabet gücünün artırılması, katma değerli nitelik kazanması ve yeni pazarlara ulaşmasının başarılması piyasadaki talep artışını ve elde edilecek gelirlerin artmasını destekleyecektir. Bu kapsamda ürünlerin tasarımlarının iyileştirilmesi/güçlendirilmesi, yenilikçi unsurların katılması (üründe, imalat süreçlerinde, satış

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

teknik ve yöntemlerinde yenilik gibi) bölgede çıkan tarımsal ve doğal ürünlerin işlenmesi (tıbbi aromatik bitkiler dahil) , katma değerli hale getirilmesi, ürün çeşitlendirilmesi, sağlık, kültür, su sporları, inanç turizmi gibi sektörel çeşitliliğin bölgede güçlendirilmesi buradan gelir elde edecek kırılğan topluluklar açısından da önemli bir potansiyel teşkil etmektedir. Hem bölgenin dijital okuryazarlığını güçlendirme hem de esnek çalışma imkanı sunan hizmet sektörüne yönelik web tasarım , grafik tasarım , animasyon, siber güvenlik , sosyal medya yönetimi gibi kursların açılarak istihdam sağlanması bölgenin ihtiyaç açığını da kapatacak bir uygulama olacaktır.

1.6. Topluluklar arası Kültürel Uyum ve İletişimin Geliştirilmesi

Misafir topluluklarla ev sahibi toplulukların oturdukları semt ve mahalleler itibariyle başta iletişim yönünden dil bariyeri olmak üzere kültür ve ekonomik gelir düzeyindeki farklar nedeniyle bir araya gelmeyi tercih etmedikleri gözlenmiştir. Bazı bölgelerde Suriye kültürü yerel kültür üzerinde daha hakim bir konuma sahip olmuştur. Ancak kültür her zaman olumlu bir senteze ulaşmayıp örneğin nargile gibi zararlı alışkanlıkların daha popüler hale gelmesi veya çok eşliliğin artması gibi sonuçlar yaratması nedeniyle toplulukların uyumunun güçlenmesine engel teşkil etmektedir. Suriyelilerin genellikle güvencesiz işlerde çalıştırılmak üzere yedek işgücü olarak görülmesi ve düşük ücret politikaları da misafir topluluklarda güven duygusunu zedelemektedir. Misafir topluluklarla ev sahibi topluluklar arasında sosyal uyumu desteklemeye ve yöre halkının iletişim ve diyalog alanlarının geliştirilmesine yönelik projelerin güçlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Diğer yandan Dicle Üniversitesinde yaklaşık 2000, Harran Üniversitesinde 800 yabancı uyruklu öğrenci bulunmaktadır. Ev sahibi ve misafir gençlerin kaynaşması, birbirlerinin kültürlerini tanınması açısından ortak faaliyetlerin geliştirilmesinde fayda bulunmaktadır. Misafir topluluğa ait yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe öğrenmesi, ev sahibi topluluktan öğrencilerin de yabancı diller öğrenip kendileri geliştirmeleri karşılıklı bir diyalog başlatma potansiyeline sahiptir. Öte yanda gelecekte bölgede iş kuracak veya çalışmak isteyecek hem yerli hem yabancı öğrenciler için iş hukukunu tanımak, mülakatlara hazırlanmak, birlikte kültürel ve mesleki gelişim sağlayacak etkinliklere katılmak topluluklar arası iletişimi güçlendirecektir. Üniversitelerin bu faaliyetleri çeşitli mesleklere dönük iş başı eğitimler ve atölyelerle desteklemesi ayrıca gençlerin mezun olduktan sonra iş bulmalarını kolaylaştıracağından ev sahibi ve misafir toplulukların istihdamına katkı sağlayacaktır.

Misafir topluluklardaki kadınlar ev sahibi topluluklardaki kadınlarla kaynaşmak , birlikte aktivite yapmak , yemek pişirmek ve karşılıklı kültürel eğlenceleri (düğün gibi) öğrenmek istemektedir.

1.7. Sürdürülebilirliğin Sağlanması

Tasarlanan tüm projelerin faaliyette olduğu dönem sonrasında da sürdürülebilir olması ekonomik kaynakların verimli kullanımı, projeden destek gören faydalanıcıların düzenli ek gelire ulaşmaları, sosyal uyumun pekişmesi ve gelecekte yeni projelere örnek teşkil etmesi açısından hayati önemdedir. Bu aynı zamanda topluma değer katan faaliyetlerin bir parçası olma ve katılımcıların projeye inanç ve motivasyonu açısından da etkilidir. Bu kapsamda projelerin sürdürülebilir kurguda olması, bölgede yaşayan topluluklarda farkındalık

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

yaratılması, projelerin benimsenip sahiplenilmesinin teşvik edilmesi de önemli bir faaliyet olacaktır.

2. İsteklere Yönelik Çözüm Örnekleri

2.1 Ek Gelir ve Geçim Kaynağı: Bölgelerde ek gelir ve geçim kaynağı oluşturacak tesislerin kurulmasına ihtiyaç ön plana çıkmaktadır. Bu tesislerin içinde tekstil, konfeksiyon, gıda işleme gibi alanlar yer alabilir. Turizm alanındaki yatırımlar için bölge halkının yöresel yemekler hazırladığı ortak mutfak, tekstil sektöründe imalat için her türlü konfeksiyon atölyesi, belli bir yörede yetişen tarım ürününün işlenmesi ve katma değerli nitelik kazandıktan sonra pazara sunulmasını sağlanması sürdürülebilir geçim kaynağı planlarında öne çıkan unsurlardır.

2.2 Kadınların ve Gençlerin İstihdamına Yönelik Projeler: Bölgede kadınların çalışmasına olumlu bakılmayan imajının kırılması , kadınların sosyal ve ekonomik yaşama daha fazla katılımını sağlayacak destekleyici politika ve tesislerin oluşturulması talep edilmektedir. Kadınların ve gençlerin kabiliyet ve kapasitelerinin gelişmesini sağlayacak mesleki eğitimlere katılımlarının sağlanması, ve eğitim sonucunda ilgili sektörlerde istihdam edilmelerinin önünün açılması , bazı durumlarda firmalarla eşleşmelerin yapılması önem kazanmaktadır.

2.3 Kadın Girişimciliğin Kooperatifler Yoluyla Desteklenmesi: Kadınların sosyal ve iş hayatındaki rolünü güçlendirmek için kadınların katılımını teşvik eden projeler önerilmektedir. Mesleki eğitimler ve kursların yanısıra girişimcilik eğitimleri ile de desteklenen kadınların arasından gelir elde etmek isteyenlerin mevcut veya yeni kurulacak kooperatifler vasıtasıyla desteklenerek ürünlerinin pazara ulaşarak satılmasının sağlanması kadınların ek gelir etmesinin yolunu açmaktadır.

2.4 Gençlere Yönelik İstihdam ve Eğitim Olanakları: Gençlere yönelik istihdam ve eğitim programları düzenlenerek bölgenin ihtiyacı olan ara elemanların yetişmesini sağlamak. Meyve ağacı budamacılığı, örtü altı yetiştiriciliği, inşaatla ilgili (kalıpcılık, duvarcılık, boyacılık gibi) mesleki eğitimler,bölgede canlandırılması düşünülen turizm yerlerinde çalışmak üzere hizmet sektörüne ara elemanı yetiştirilmesi gibi gençlere nitelik kazandıracak programlar tasarlanması gençlerin istihdama hızlı olarak katılmasını sağlayacaktır. Bu sayede yeni iş alanlarının açılmasını desteklenmesi, gençlerin dijital becerilerinin artırılıp esnek ve uzaktan çalışmayı mümkün kılan sosyal medya yönetimi , web tasarımı gibi alanlara yönelmesi bölgede eksik duyulan dijital pazarlama faaliyetleri için de yararlı olacaktır.

2.5 Sosyal Alanların Oluşturulması: Kadınlar ve gençler için sosyal alanların oluşturulması, sosyal ilişkilerin artırılması ve topluluk bağlarının güçlendirilmesinin sağlanması bölgenin ihtiyaçları arasında öne çıkmaktadır. . Bu alanlarda hobilere yönelik kurslar açılması,aktiviteler düzenlenmesi, spor alanlarının oluşturulması gibi faaliyetlerle sosyal ortamlarda sosyal öğrenme, iletişim ve birlikte üretme konularında desteklemenin sağlanması hem ev dışında sosyalleşme ve dayanışmayı artırıcı nitelikte olacaktır.

2.6 Topluluklar arası Kültürel Uyum ve İletişim : Misafir ve ev sahibi toplulukları sosyal ve gelir getirici faaliyetlerde bir araya gelmelerini teşvik etmek, sosyal öğrenme, iletişim ve

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

birlikte üretme konularında teşvik etmek adına ortak proje ve faaliyetler tasarlamak uyum konusunda ilerlemeyi sağlayacaktır.

2.7 Toplumun Bilinçlendirilmesi: Kadınların işgücüne katılımın desteklenmesi için toplumda bilinçlendirme çalışmalarının yapılması ve katı tutum ve davranışların değişimi için çaba sarf edilmelidir.

2.8 Tanıtım ve pazara ulaşım: Çeşitli eğitim ve kurslar sonucunda elde edilecek ürünlerin satışını kolaylaştıracak pazarlama ve işletme konularında eğitimler verilmesi, online tanıtım için sosyal medya platformlarının etkin kullanımının öğretilmesi, elektronik ticaret eğitimleri, e-pazar yerlerinde yer almalarının sağlanması üretilen ürünlerin satışı ve gelir kazanımının artırılması için gereklidir.

1. Örnek Teşkil Edebilecek Programlar

Tekstil ve El Sanatları Eğitim Merkezi: Yeterince kullanılmayan bir tekstil fabrikasının varlığı göz önüne alındığında, bu fabrikanın Tekstil ve El Sanatları Eğitim Merkezine dönüştürülmesi için hibe fonu tahsis edilebilir. Bu tesiste hem kadınlara hem de gençlere yönelik dikiş, tekstil üretimi ve el sanatları kursları verilecek. Katılımcılar, kendi işlerini kurmalarına veya tekstil endüstrisinde istihdam sağlamalarına olanak tanıyacak pratik beceri ve bilgiler kazanacaklardır. Evde üretim yapan işletmelerin de ortak altyapı ve sarf malzeme erişim sağlanarak ticarileşmeden pay almasına olanak sağlanacaktır. Üretilen ürünlerin e-ticaret üzerinden satılması, büyük ölçekli üreticiler ile sosyal satın alma anlaşmaları yapılması merkezin sürdürülebilirliğine katkı sağlayacaktır. Bu tür işletmeler belediyeler ve halk eğitim merkezleri işbirliğinde kurulabilir.

Kadın Güçlendirme Atölyesi: Kadınların sosyalleşebilecekleri ve gelir getirici faaliyetlerde bulunabilecekleri alan ihtiyacını karşılamak amacıyla Kadın Güçlendirme Atölyesi kurulabilir. Bu tesiste dikiş, el sanatları ve gıda üretimi (kurutulmuş domates, salça, içli köfte gibi) gibi çeşitli alanlarda eğitim verilecek. Hibe finansmanı makine, malzeme ve çalışma alanı masraflarını karşılayarak kadınların becerilerini geliştirmesine ve gelir elde etmesine olanak tanıyacak. Üretilen gıdaların paketlenerek marketlere ve satış noktalarına ulaştırılarak ticarileşmesi sağlanacaktır.

Gençlik Geliştirme Merkezi: Bölgede gençlere yönelik fırsatların eksikliği dikkate alınarak geçim tesisi bünyesinde bir Gençlik Geliştirme Merkezi oluşturulabilir. Bu merkez, gençlerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun bölgede sanayide veya öncelikli sektörlerde aranan mesleki eğitim programları sunacak. Örneğin güneş paneli olmak üzere yenilenebilir enerji potansiyeli dikkate alınarak geçim tesisi bünyesinde Yenilenebilir Enerji Eğitim Merkezi kurulabilir. Bu merkez, güneş paneli kurulumu ve bakımı konusunda kurslar ve uygulamalı eğitimler sunacak. Mezunlar büyüyen yenilenebilir enerji sektöründe iş bulabilir, hatta kendi işlerini kurabilirler. Aynı zamanda gençlerin katılımını sağlamak ve güçlendirmek için dinlenme , sosyalleşme ve mikro girişimcilik eğitim desteğini de içerebilir. Program organize sanayi bölgesi, valilik ticaret odası, Teknopark, üniversiteler ve meslek okulları gibi kuruluşların işbirliğinde gerçekleştirilebilir.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

Halk Pazarı: Geçim tesisi bünyesinde Halk Pazarı kurulabilir. Tasarım, pazarlama, marka, kalite ve standardizasyon gibi konularında eğitim programlarından mezun olanlar da dahil olmak üzere yerel üreticiler ve girişimciler bu alanı ürünlerini satmak için kullanabilirler. Hibe pazara girişı sağlamak için gerekli altyapıyı ve pazarlama desteğini kapsayacak.

Toplum Liderliğindeki Girişimler Merkezi: Toplum katılımını sağlamak ve programları yerel tercihlere göre uyarlamak için, Topluluk Liderliğindeki Girişimler Merkezi geçim tesisine entegre edilebilir. Bu merkez, bölge sakinlerinin kendi gelir getirici projelerinin önerilmesi ve geliştirmeleri için bir alan görevi görecek. Hibe finansmanı, sahiplenme ve sürdürülebilirlik duygusunu teşvik ederek bu girişimlerin gerçekleştirilmesini destekleyecektir. Merkez sosyal girişimcilik kuluçka programı olarak yürütülebilir.

Atıl duran tarım / gıda pilot tesisinin evde üretim yapan kadınlar için ortak üretim alanına dönüştürülmesi : Kamu kurum ve üniversitelerde atıl duran üniteler (süt ve süt ürünleri) devir alınıp işletilmesi ve bu merkezlerin ortak üretim alanı olarak evde hijyen koşulları standart olmayan üretimin hijyen ortamında üretiminin sağlanması bölgeye ekonomik katkısı anlamlı olacaktır.

SONUÇ

Kapsamlı görüşmeler ve tartışmalarla ortaya konulan bu rapor, geçim kaynağı tesisleri olarak kurgulanan ortak üretim alanı ve sosyal girişimcilik merkezlerinin bölge için önemini vurgulayan kritik faktörleri içermektedir. Bölgenin, özellikle belli birkaç sektöre (tarım ve tekstil gibi) bağımlı olduğu , bu nedenle ekonomik kısıtlamalarla karşı karşıya geldiği, aynı zamanda yeterince kullanılmayıp atıl durumda olan altyapıların varlığı , kadınlar ve gençler için daha kapsayıcı fırsatlara duyulan ihtiyaç olduğunu desteklemektedir.

Bu raporda sunulan kanıtları ve örnekleri inceleyerek bölgede bir geçim merkezi kurulmasını destekleyen ve aşığıda yer alan en önemli beş faktörün öne çıktığı gözlemlenmiştir

1. Ekonomik çeşitlilik
2. Kadınların ekonomik ve sosyal güçlendirilmesi,
3. Gençlerin ekonomiye katılımı ve yetkinliklerinin geliştirilmesi
4. Mevcut altyapının verimli kullanımı v
5. Halihazırda faaliyette olan merkezlerin olumlu bir ekonomik etki yaratılması için ürünlerin satışı için değişik satış kanallarının yaratılması

Planlanacak olan geçim merkezinin, dezavantajlı grupların kapasitesinin ve istihdam edilebilirliğinin artırılmasına yönelik tesislerin olması ;gelecek vadeden girişimcilere ve işletmelere eğitim, mentorluk ve kaynaklar sağlayarak, iş yaratmayı ve yerel işletmelerin büyümesini teşvik etmesi; gençlere mesleki eğitim, ders dışı etkinlikler ve sosyalleşme alanları sağlayarak bölgenin ekonomik güçlenmesine katkı sağlayan yapıda ve donanımda olması beklenmektedir